

Els afitaments municipals al sud de l'Albera. El cas d'Espolla

Per Enric Bassegoda Pineda

Resum

A partir del tractat dels Pirineus de 1659, la serra de l'Albera es va convertir en frontera de les monarquies hispànica i francesa. Fins al 1862, però, no es va veure la necessitat d'establir i delimitar la frontera per mitjà d'unes fites regulars col·locades en punts estratègics. Durant el segle XX s'ha establert un protocol anual per comprovar que els afitaments no s'hagin alterat. Amb el temps, el protocol de comprovació dels afitaments ha esdevingut una trobada d'intercanvi entre municipis veïns, més que una imposició derivada d'un acte administratiu dels estats. Al costat dels afitaments estatals, hi ha també els que s'estableixen entre els municipis veïns. També comporten el reconeixement de les fites. Aquests reconeixements, però, a Espolla només s'han portat a terme els anys 1889, 1929 i 1944.

Paraules clau

Tractat de Bayona, Espolla, acta de visura de fites, delimitacions comunals, delimitacions de municipis fronterers

Abstract

The Treaty of the Pyrenees of 1659 converted the Albera mountain range into the border between the Spanish and French monarchies. Until 1862, however, it was not deemed necessary to mark and establish the border with regular boundary posts at strategic points. During the twentieth century, an annual protocol was established in order to control that these posts were not changed. Since then, this protocol has become a meeting and exchange of neighbouring municipalities, more than an imposition of the administrative act of both states. Next to the state markers, there are those that establish the municipal boundaries which also are controlled. In Espolla, these acts of recognition have only been celebrated in 1889, 1929 and 1944.

Keywords

Treaty of Bayonne, Espolla, act of recognition of border posts, community delimitations, delimitations of border municipalities

DOI: 10.2436/20.8010.01.87
IEE, Figueres, (2011), p. 367-378

LA PAU DELS PIRINEUS

La guerra dels Trenta Anys, que va enfrontar França amb la lliga dels Habsburg d'Àustria i la corona Hispànica, va esquitxar a partir de 1637 el Principat de Catalunya amb unes operacions fallides contra Leucata. El 19 de juliol de 1639 els francesos ocupaven Salses, que seria recuperat el 6 de gener de l'any següent. Davant de possibles atacs francesos, l'exèrcit hispànic era aquarterat a la rereguarda rossellonesa, entre el Gironès i la Selva. Tot i aquesta victòria, l'allotjament de les tropes era un maldecap per al poble menut; de la mateixa manera que les contribucions per a la guerra que des de Madrid volien implantar al Principat, que passaven per sobre les lleis del país, eren una clara violació de les constitucions i de Catalunya. Així és com la situació es va anar agreujant amb el punt de no retorn del dia de Corpus del mateix 1640, quan una revolta de segadors va entrar a Barcelona i va matar el virrei, Dalmau de Queralt.

La Generalitat i el Consell de Cent van erigir-se com a únic poder i davant d'una monarquia que no els escoltava van emprendre un camí de revolució i ruptura. Per tal de protegir els seus propòsits d'un poderós exèrcit castellà que s'estava organitzant per retornar l'ordre al Principat, les autoritats catalanes van buscar el suport de França, primer en forma de lloguer d'exèrcits, però ràpidament com a protectors de la República Catalana i finalment com a forces del nou comte de Barcelona, Lluís I (que era alhora Lluís XIII de França). Els somnis del cardenal Richelieu d'expandir França fins a l'Ebre es començaven a fer realitat. La guerra s'havia establert a tot Catalunya i els enfrontaments foren continuats fins al 1652, quan va caure Barcelona a mans hispàniques. Des de llavors els combats foren més esporàdics, amb els francesos que ocupaven tot el Pirineu, des de Roses a la Seu d'Urgell i, evidentment, tot el Rosselló. Aquesta ocupació fou clau per a les reclamacions franceses d'obtenir les terres nord-catalanes, com finalment fou confirmat el 7 de novembre de 1659 amb la signatura del tractat dels Pirineus a l'Illa dels Faisans, al Bidasoa.

Aquesta tractat desplaçava la frontera nord de Catalunya cap al sud, tal i com havien maquinat els francesos, a la frontera suposadament natural entre la Hispània i la Gàl·lia romana amb obres ideològiques com *Marca Hispanica sive limes Hispanicus* de l'arquebisbe de Tolosa Pèire de Marca i que ja havien aconseguit arrencar dels negociadors castellans en la Pau de Münster (1646-1648) i la conferència de pau de Madrid del 1656.

Amb tot, el tractat dels Pirineus en el seu article 42⁽¹⁾ només establia que el comtat del Rosselló i les terres al nord dels Pirineus del comtat del Conflent quedaven de França, mentre que el comtat de Cerdanya i la resta de Catalunya eren per al rei d'Espanya i que calia establir en altres comissions la definitiva partició del territori i resolució del text del tractat. Aquesta delimitació es va efectuar en tres conferències successives:

La primera fou la Conferència de Ceret del 22 de març a mitjan abril de 1660, que es tancà sense acord ja que el negociador francès, Pèire de Marca, exigia uns territoris que la part catalana es va negar a acceptar ja que incloïen Roses, la terra que hi ha de Cotlliure a Roses, tota la Cerdanya, la Vall de Ribes i el vescomtat de Castellbò, a l'Alt Urgell. Ràpidament i per tancar ja les negociacions d'una manera definitiva, des de Sant Joan de Luz els negociadors del tractat dels Pirineus, Luis de Haro i Hugues de Lionne, van acordar l'establiment definitiu, no tan exagerat com el de Pèire de Marca, però sí que incloïa la cessió d'una bona part de la Cerdanya nord-oriental.

A continuació va tenir lloc el tractat de Llivia del 12 de novembre del mateix 1660 que va delimitar els 33 pobles ceretans que passaven a sobirania francesa i com Llivia quedava lligada a la monarquia hispànica per l'obstinació del negociador català, Miquel de Salvà i Vallgornera, gràcies a la condició de vila.

Finalment, quedava encara les Conferències de Figueres que entre 1660 i 1666 van intentar dirimir sobre els béns que durant la guerra havien estat ocupats il·legítimament, és a dir, propietats del Rosselló de súbdits del rei espanyol que havien estat ocupades per partidaris del rei francès i béns a la resta del Principat d'exiliats profrancesos ocupats per partidaris de Felip IV. Com en la resta de reunions i tractats, fou el bàndol francès qui més hi guanyà, ja que la majoria de reclamacions es feien sobre propietats del Rosselló i era difícil que es tornessin als seus legítims propietaris.⁽²⁾

1. *Ha sido convenido y acordado que el Sr. Rey Chr. quedará poseyendo y gozará efectivamente de todo el condado y veguerias del Rosellón, y del condado y vegueria del Conflent, y al Sr. Rey católico ha de quedar el condado de Cerdaña y todo el principado de Cataluña (...); bien entendido que si se hallasen algunos lugares de dicho condado y vegueria de Conflent solamente, y no del Rosellón, que estén dentro de dichos montes Pirineos, de la parte de España, quedará a su magestad católica; como también si se hayasen algunos lugares y vegueria de Cerdaña solamente, y no de Cataluña que estén dentro de dichos montes, de la parte de Francia, quedarán a su Magestad chris.*

2. Per a un millor aprofundiment d'aquesta conferència vegeu SERNA, Èrika, "Aproximació a l'estudi de l'aplicació del Tractat dels Pirineus. Les conferències de Figueres (1660-1666)". *Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos*, 21, (1988), p. 111-134.

ELS TRACTATS DE BAIONA

Ara bé, el tractat dels Pirineus només és la conseqüència final de la guerra i la mutilació de Catalunya, amb el repartiment dels territoris que van comportar les conferències posteriors. Però la delimitació i demarcació física i real de la frontera va trigar encara a arribar, no ho faria fins dos-cents anys més tard amb els tractats de Baiona de 1856 a 1866.³⁾ Aquests tractats es van encarregar de regular la delimitació física de la frontera francoespanyola a través d'unes marques perfectament tipificades col·locades a la frontera. Aquesta delimitació es va fer en tres fases, una primera el 20 d'octubre de 1856, que va definir la frontera entre l'Atlàntic i la Mesa de los Tres Reyes, muntanya que fa frontera entre Aragó, Navarra i el Bèarn. La segona part, de la Mesa al Port de Bonet, que fa frontera amb Andorra, es va definir al tractat del 14 d'octubre de 1862. Finalment, des de la Portella Blanca d'Andorra fins al Mediterrani es va establir en el tractat del 26 de maig de 1866 i que va ser ratificat el 12 de juliol de 1866. En aquest punt comença amb la fita número 427 i s'acaba al mar, entre Portbou i Cervera de la Marenda amb el número 602.

Aquests tres tractats establien el número i on estava col·locada cada una de les fites frontereres. No es va seguir un criteri de mantenir una distància concreta, segurament per les dificultats que hi hagués hagut en diversos punts per haver de col·locar les fites a cims de difícil ascensió al segle XIX. Així doncs, es va seguir un criteri més topogràfic i es van col·locar en diferents llocs de pas, com colls o ports, punts de cert interès, com cims plans o calmes, i que fossin relativament accessibles. Els emplaçaments també es triaven en funció de comptar amb punts fixos i no sotmesos a l'arbitrarietat de les persones, així doncs, els afloraments lítics foren els llocs més oportuns per col·locar les fites. D'aquesta manera ens podem trobar amb trams sense massa presència de fites o amb d'altres seccions amb fites separades escassament per cent metres (com és el cas del coll de Banyuls o a la zona de Portbou).

En el tractat, també s'indica, a través d'una acta addicional, que les fites havien d'estar compostes per unes creus amb braços de 20 cm iguals, incloses en uns rectangles de 40 cm d'alt per 35 d'ample. Només s'escapava d'aquesta normativa les fites del voltant del castell de Bellaguarda, que serien prismes de base quadrada de 50 cm de costat. Amb el temps, algunes fites situades en diversos colls també han estat establertes per mitjà de

3. El text complet dels tractats es pot trobar al *Nuevo Diccionario de Legislación Aranzadi*, vol. X, p. 785-790.

prismes acabats de petites piràmides, com és el cas del coll d'Ares o de Banyuls o d'una fita granítica de gran volum al coll del Portús, que actualment es troba al costat de la carretera, al mig d'una vorera envoltada de comerços. Un altre element inclòs en les fites és el número d'ordre corresponent, que també és esculpit, però que no apareix com una obligació en el tractat.

Per a l'establiment de la línia es van tenir en compte els límits comunals dels municipis que hi havia a cada costat de la ratlla que es dibuixava. Ara bé, sovint aquestes divisions eren espinoses, ja que hi havia greus problemes entre diferents municipis a l'hora d'establir quines eren les terres que pertanyien a cada un i també hi havia el problema de les terres comunals. En zones de muntanya aquests problemes eren més aviat petits, però en zones com la plana de la Cerdanya foren bastant problemàtics com explica Peter Sahlins.⁽⁴⁾

A més d'establir quines i com eren aquestes fites de frontera, en l'acta addicional s'ordenava als municipis limítrofs que s'encarreguessin del manteniment i revisió d'aquestes de manera anual. Així doncs, els ajuntaments, controlats pels diferents governs civils, havien de visitar cada any abans del mes d'agost totes les fites, vigilar-les i reparar-les o restaurar-les si era el cas. La despesa d'aquestes reparacions aniria repartida a parts iguals entre els municipis de les dues bandes. Aquestes revisions es realitzen anualment a tots els municipis que comparteixen frontera.

En el cas de la zona de l'Alt Empordà que va del coll del Portús al mar aquestes fites són visitades cada any pels ajuntaments respectius dels dos costats de la carena per certificar, tal com ordena el tractat de Baiona, el bon estat de conservació de les fites i si és el cas repintar-les amb pintura blanca per al fons i negra per a la creu i el número. A partir del mes de maig i fins al juliol, comitives dels ajuntaments de la Jonquera, Espolla i Rabós es reuneixen amb els seus homòlegs francesos per aixecar acta de l'*status quo*, sempre ben vigilats per autoritats superiors enviades des dels governs centrals generalment la guàrdia civil i la gendarmeria de duanes. No sabem des de quan es realitzen aquestes visites, a Espolla la més antiga que consta és de 1959 i des de llavors han tingut lloc amb regularitat anual.

Cal dir que aquesta imposició administrativa ha esdevingut una mena de festa anual entre els municipis dels dos costats de la frontera, un moment d'intercanvi i de retrobada de funcionaris i càrrecs electes que amb l'excusa de la visita de les fites aprofiten per trobar-se. Moltes vegades no es visiten totes les fites, sinó que es fa una petita caminada per comprovar el bon estat

4. SAHLINS, Peter, *Fronteres i identitats: la formació d'Espanya i França a la Cerdanya*, s. XVII-XIX, Vic, Eumo I, 1993, p. 254-256.

d'alguna que sigui de fàcil accés, s'aixeca l'acta i tot s'acaba amb un dinar de germanor.

S'ha de tenir en compte, també, el fet que el català és la llengua de comunicació habitual entre les dues parts, per bé que els documents es redacten en francès i fins a la restauració democràtica es van fer en castellà. Malauradament l'evolució de la llengua en l'àmbit rossellonès ha canviat molt i només són alguns els que s'expressen en català.

La revisió de les fites frontereres ve obligada per llei, tot i les queixes d'alguns municipis altempordanesos que veuen això com una cosa passada de moda. Tant és així que, fa uns quants anys, el municipi de la Jonquera va haver d'acatar una resolució de la subdelegació del Govern central i del Ministeri d'Afers Exteriors que anul·lava un acord de ple de l'Ajuntament jonquerenc i l'obligava a donar compliment al contingut del tractat de Baiona. El ple jonquerenc va aprovar no participar en aquest acte en entendre que era competència estatal i no pas municipal. La resolució del Govern central, però, va obligar que un representant del consistori jonquerenc participés a les revisions amb els veïns d'Espolla i Sureda.

LES DELIMITACIONS MUNICIPALS

Ara bé, les delimitacions d'estats no són les úniques que presenten un interès a l'hora de veure com s'han determinat els límits dels municipis, ja que no només hi ha aquestes, sinó que també n'hi ha entre els municipis. Com s'apunta en l'apartat anterior, les demarcacions dels estats es van fer a partir de les delimitacions comunals, algunes de les quals estaven fetes o documentades, altres van ser els mateixos integrants de la comissió de Baiona qui els van establir, fent de jutges en litigis municipals. En el cas dels pobles de l'Albera no hi devia haver problemes, per tractar-se d'una zona muntanyosa, amb les propietats ben delimitades basades en els canvis d'aigua i els límits municipals també.

On sí que tenim problemes és a les delimitacions entre els municipis de la banda sud. Els conflictes que els negociadors de Baiona es van trobar amb els municipis fronterers eren els mateixos que tenien la resta de municipis, sobretot en terres comunals o de difícil delimitació. Aquest és el cas de la partió entre Espolla i Requesens. Sembla com si aquesta zona, frontera entre les propietats dels comtats d'Empúries i del comtat de Peralada, sempre hagués estat motiu de conflicte, com proven dos documents de l'Arxiu Municipal d'Espolla. El 14 d'abril de 1619 s'aixecava acta de la visita que el batlle, el prevere i altres homes del poble van fer als límits entre Espolla i la

muntanya de Requesens, en el qual es repassen les fites i on hi ha la demarcació, amb testimoni de persones grans (de més de 60 anys, diu el text) i amb la conformitat dels enviats del comte de Peralada.⁽⁵⁾

El document, en si, no tindria cap importància, només seria el testimoni d'aquesta delimitació, però un altre document del mateix arxiu ens posa sobre la pista que aquesta era una frontera complicada, que no es respectava i era una font de conflictes, ja que a més de ser la partió dels comtats d'Empúries i de Peralada, eren terres que els habitants d'ambdós pobles tenien com a comunals i en treien un alt rendiment econòmic. Així és com el 29 d'octubre de 1798 el batlle de Requesens, Pere Brugat, va entrar en les terres d'Espolla i va assaltar el regidor-degà d'Espolla, Josep Geli i Salas, al qual li va prendre fusta que tenia tallada, dues mules i va estar a punt de lligar-lo per endur-se'l pres, ja que al·legava que estava en terres de Requesens i no d'Espolla.⁽⁶⁾ Malauradament, el document és incomplet i només denuncia els fets, no sabem com va acabar el problema. Aquest conflicte i el fet que es conservi un document anterior fan que sigui simptomàtic que no era una partió tranquil·la, tot i que es troba en una zona muntanyosa i amb un accés complicat, però ric per a l'explotació del bosc. Amb el pas del temps, aquestes terres del vessant d'Espolla, que eren comunals, es van convertir en propietat dels veïns a través d'una parcel·lació i el pagament d'un emfiteusi a la casa de Medinaceli, titular del comtat d'Empúries.

Aquests conflictes, però, es van acabar amb l'establiment d'una demarcació municipal oficial obligada des de l'Estat i establerta pels representats municipals, així com el testimoniatge de gent d'edat avançada que corroborés les dades que es presentaven. Cada poble que compartia frontera municipal havia de participar en aquesta demarcació. D'aquestes demarcacions amb visites a les fites i amb acta n'hi ha en tres ocasions, el 1889 impulsada per un Reial Decret del 30 d'agost del mateix any; el 1929 (amb una acta que es fa amb un document pensat a tal efecte al qual només cal completar amb noms i la situació de les fites), i finalment, la darrera, que data de 1944, duta a terme pel servei topogràfic de l'exèrcit i que s'encarregà d'establir els límits i tancar el procés, ja que més enllà en el temps no s'han revisat aquestes partions. En aquestes tres col·leccions d'actes es passa revista a cada una de les fites

5. AME, Lligall 1: Manual d'Acords, es tracta de l'únic document d'aquest Manual que no és l'establiment del nou consistori. El document va ser publicat per primer cop per Fidel Fita i Juan Vilanova, "Espolla y Colera. Antigüedades protohistóricas é históricas de aquella región pirenaica en la provincia de Gerona". *Boletín de la Real Academia de la Historia*, XVII, Madrid, 1890, p. 120-152.

6. AME: Lligall 1: Delimitacions del terme.

col·locades per demarcar els municipis i curiosament en aquestes actes els límits entre Espolla i la Jonquera reprenen els que ja s'havien establert en el document de 1619.

Cal afegir finalment que aquests documents certifiquen que el límit occidental del terme d'Espolla havia estat i encara era una font de problemes. En l'acta de 1889 s'especifica que el límit entre Espolla i Sant Climent s'establia a partir d'una sentència arbitral de 1703 (algunes de les fites que actualment demarquen els dos termes semblen ser d'aquesta data). Curiosament és l'única divisió municipal que admet aquesta problemàtica. Alhora el límit entre Espolla i la Jonquera no es va poder establir perquè el dia estipulat, el 31 de novembre, els representants jonquerencs no van comparèixer a l'acte i aquesta delimitació no es va poder certificar fins al 1929 i també el 1944, quan era un organisme extern als municipis qui ho feia. Sembla simptomàtic que amb els antecedents que s'han aportat la plantada fos un acte de rebuig als límits que es podien establir.

CONCLUSIONS

És curiós comprovar com els límits municipals de la frontera estatal de l'Albera entre el tractat dels Pirineus i els tractats de Baiona no van presentar cap problema notable i es van poder demarcar sense massa dificultats. En canvi, alguns límits municipals del sud de l'Albera sí que van presentar greus problemes i conflictes a l'hora d'establir-se i eren problemes que ja venien d'antic, com és el cas de la delimitació occidental del municipi d'Espolla, que des del segle XVII fou un focus de conflicte amb la gent de Requesens i posteriorment de la Jonquera i sembla que el problema també existia amb Sant Climent. Conflictes com aquests foren els que els negociadors de Baiona van haver de fer front a l'hora d'establir la línia de la frontera en alguns punts d'aquesta, però ells comptaven amb la potestat d'establir sentències i els representats municipals d'Espolla i la resta de municipis no, encara que alguns es prenguessin la justícia pel seu compte amb enfrontaments que han deixat rastre documental.

APÈNDIX 1

Acta de 1929

En rodona apareixen els elements que s'han afegit a mà o a través d'un segell en el document tipus; mentre que el canvi de lletra respon a la part que està mecanografiada.

Provincia de Gerona Partido judicial de Figueras

ACTA 3ª

Del deslinde y amojonamiento del término municipal de Espolla

Señores de la Comisión

Alcalde—Presidente: D. Juan Mallart Martí

Concejales: D. Luis Salvatella Cardoner, D. José Sardá Geli, D. José Carlas Geli

Perito:

Personas de avanzada edad y larga residencia en el municipio: D. Francisco Juárez Pairet, D. José Serra Font

Secretario: D. Francisco Gifre Vila

En el pico de "Cunillers" y hora de las ocho de la mañana del día tres de junio de mil novecientos veintinueve.

Reunidos los señores componentes de la Comisión de deslinde y amojonamiento de este término que al margen se expresan, previa convocatoria cursada al efecto con asistencia del infrascrito Secretario del Ayuntamiento y habiendo concurrido la Comisión de deslinde y amojonamiento del término colindante de La Junquera integrada por los Sres. Siguietes: Alcalde Antonio Brugat Dauner, concejales D. Benito Suñer Cuberta, D. José Batlle Llavenera, vecinos D. Jaime Roget Sagué, D. Jaime Badia Torrent, D. Ramon Soler Joher a fin de continuar a la demarcación, deslinde y amojonamiento general de este término en cumplimiento de las disposiciones vigentes y lo mandado por la Superioridad, se constituyeron en el punto denominado o conocido con el nombre de Monte Cunillers y habiéndose reconocido que en el expresado sitio está la línea divisoria de los dos términos municipales cuyo deslinde se trate de efectuar hoy, dióse principio al acto recorriendo todo el perímetro que confina con el término municipal de La Junquera o sea desde el expresado monte hasta la frontera francesa donde principia el término municipal de [espai no omplert] econtrándose en todo el trayecto recorrido veinte y tres mojones; y como no se suscitara dificultad alguna que impidiese proceder a las operaciones y trabajos de renovación de mojones y colocación de otros nuevos, que se acordaron colocar, resultando en número total de veinte y tres en el trayecto o línea divisoria de que se trata, cuyo deslinde y amojonamiento queda determinado del modo siguiente:

Empieza la línea divisoria entre los términos de La Junquera y Espolla en la cúspide del monte conocido por Cunillers, descendiendo por la ladera del mismo y continuando por el Coll de Malvá, Puig de la Raureda, Pla de las Carlinas, Collet de las Llusardas, Puig del Torn, Collada Gran, Puig del Brusé, Collet de Dona morta, Avellanosa, Pla del Fum i Termina a la izquierda del Coll de la Estaca en la línea fronteriza entre Francia y España.

MOJONES

Nº 1. Como tal puede considerarse un montón de piedras situada en el pico de Cunillers; en un lado de las mismas hay una R (Requesens) en el otro una E (Espolla) y en el otro las lestas S. C. (San Clemente).

Nº 2. Consiste en una peña situada a 150 metros en uno de cuyos lados se lee Espolla y en el otro hay una R.

Nº 3. A una distancia de 150 metros se encuentra un mojón de material de forma cónica de un metro de altura en uno de cuyos lados hay una R y en el otro el nombre de Espolla.

Nº 4. A 150 metros y coronando una peña se encuentra un mojón de material de forma cónica de 1 metro de altura; en un lado hay una R. y en el otro una E.

Nº 5. A 200 metros y coronando una peña se encuentra otro mojón de las mismas características que el precedente.

Nº 6. A 500 metros y coronando otro peñasco se encuentra otro mojón de material de forma cónica de 1 metro de altura.

Nº 7. A 150 metros del anterior se encuentra otro mojón de material de la misma forma y altura que el anterior.

Nº 8. A 300 metros del precedente se encuentra otro mojón de material de forma cónica y altura de 1,20 metros; en un lado hay una R y en el otro dice Espolla.

Nº 9. En el Puig de la Raureda y a 100 metros del anterior hay un mojón de material de forma cónica y altura de 0,50 metros; en un lado hay una R y en el otro una E.

Nº 10. En el mismo Puig de la Raureda y a 100 metros del anterior existe otro mojón de material de forma cónica y altura de 1,20 metros; en un lado hay una R y en el otro una E.

Nº 11. A 200 metros del anterior y en el sitio conocido por Pla de las Carlinas, existe otro mojón de material de forma cónica de 0,60 metros de altura: en un lado hay una R y en el otro una E.

Nº 12. En el Collet de las Llusardas y a 600 metros del anterior existe otro mojón de material bastante deteriorado en uno de cuyos lados hay una R y en el otro una E. Adosado al mismo y en sentido transversal hay un mojón de piedra que en un lado dice Comunes de Espolla y en el otro Bausitjes.

Nº 13. Como tal se consideró una peña existente en el Puig del Torn en uno de cuyos lados aparece inscrita una R y en el otro una E; se halla a 200 metros del mojón anterior.

Nº 14. Como tal se consideró una peña existente en la Collada Gran y a una distancia de 300 metros, en uno de cuyos lados aparece una R y en el otro una E.

Nº 15. Como tal se consideró una peña de 0,80 metros de altura existente en el Puig del Bursé a 400 metros de distancia de la anterior.

Nº 16. Como tal se consideró a una peña situada a 600 metros de la anterior y en el sitio conocido por Collet de Dona morta, en uno de cuyos lados hay una R. y en el otro una E.

Nº 17. A 200 metros de distancia y en el sitio conocido por La Avellanosa se encuentra un mojón de piedra de 1 metro de altura en cuyos lados aparecen grabadas las letras RCS y EPA.

Nº 18. Como tal se reconoció a una peña situada a 150 metros del mojón anterior; en un lado hay una R y en el otro una E.

Nº 19. Como tal se consideró a un conjunto de peñas situada a 300 metros del anterior mojón; en un lado de ellas se ve una R y en el otro una E.

Nº 20. Consideróse como tal a un peñasco situado a 300 metros del anterior; en un lado hay una R y en el otro una E.

Nº 21. Como tal se consideró a un peñasco de forma palanada que tienen grabadas en su superficie una cruz y varias palabras entre las que sobresalen Bausitjes – Espolla – Requesens – Está situada a 300 metros del mojón anterior.

Nº 22. A 600 metros y en el sitio conocido por Pla del Fum, existe un mojón de piedra de 0,60 metros de altura; en un lado hay una B y una E y en el otro una R y una C.

Nº 23. A 300 metros y a la izquierda del Coll de la Estaca, se encuentra otro mojón de piedra de 0,80 metros de altura; en un lado hay una B y una E y en el otro una R y una C, terminando en dicho sitio la línea divisoria entre ambos términos.

En resumen puede decirse que la línea divisoria entre La Junquera y Espolla está formada por la arista de los montes descritos, los cuales separan las vertientes de las aguas que se dirigen a la Ribera de Requesens y las que se dirigen a la Ribera de Sn. Genís del término de Espolla, siendo la dirección general de dicha barrera orográfica la de N. a S.

De todo lo cual y sin protesta alguna se levanta la presente acta por duplicado para todos los fines mandados y demás que puedan convenir, y la firman los señores concurrentes; conmigo el Secreterio, de que certifico.

Por la Comisión de deslinde y amojonamiento del vecino término de La Junquera. El Alcalde [Rúbriques i segell de la Junquera]

Por la Comisión de deslinde y amojonamiento de este término. El Alcalde [Rúbriques i segell d'Espolla]

Municipio de Espolla

Provincia de Gerona

APÈNDIX 2

Acta de reconocimiento de mugas en la línea fronteriza con Francia

En Espolla, a diez y ocho de Septiembre de mil novecientos cincuenta y nueve.

Los suscritos, D. Miguel Cristina Bassegoda, Alcalde de Espolla, asistido del Sr. Secretario del Ayuntamiento, D. José Boix Heras y acompañados del Sr. Comandante de Puesto de la Guardia Civil de este pueblo y auxiliar de pareja, siendo las nueve horas se han concentrado en el paraje conocido por “Plá de las Eras” de este término municipal para, en unión de las autoridades civiles y militares del limítrofe pueblo de Banyuls sur/Mer (Francia), reunidos al efecto, proceder al reconocimiento de la Muga fronteriza que a continuación se expresa:

MUGA núm. 590. Situada en el Serrat del Castell Serradillo o Plá de las Eras. Se halla en una piedra natural situada a unos quince metros al Este del Sendero, en terreno limpio, clavada en el suelo, en la que existe escarpada una Cruz vertical contra poniente y los números 590.

Reconocida debidamente se observa que, si bien la expresada numeración se lee perfectamente, debido a la calidad de la piedra (pizarrosa) y a las condiciones climatológicas del tiempo, los números 5 y 0, en su parte de afuera el primero y de adentro el segundo, se hallan un poco borrosos.

De todo lo cuál se extiende la presente acta que una vez leída y hallada conforme, la ratificamos y firmamos en el lugar y fecha arriba expresados.

El Alcalde, El Secretario, El Cte. De Puesto, El Auxiliar de Pareja [Rúbriques i segell municipal d’Espolla]